

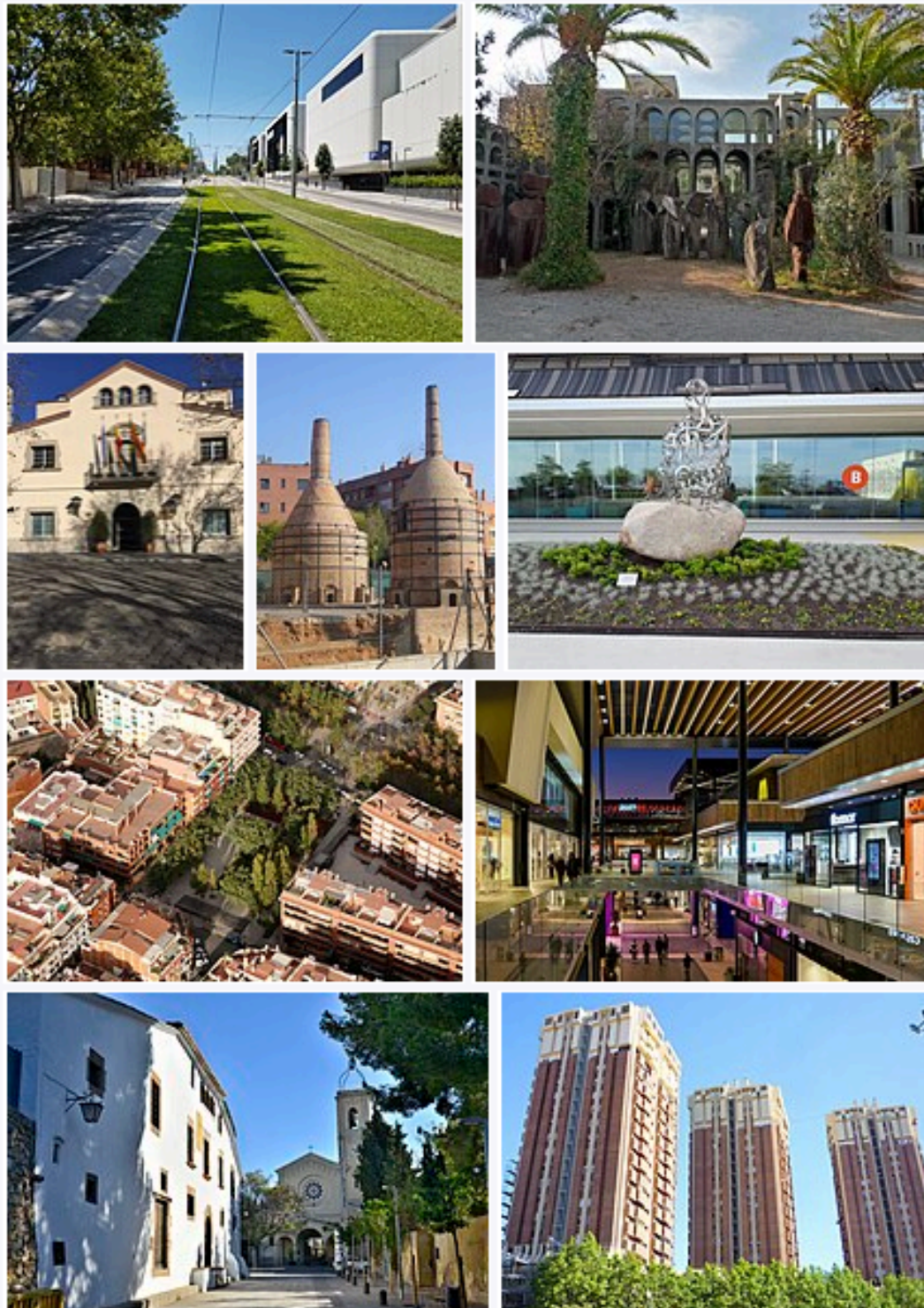
PROGRAMA MEMÒRIA DEMOCRÀTICA 2023-2027

Carme Comas Camacho

Servei de Patrimoni Cultural
i Memòria Democràtica

Ajuntament d'Esplugues de Llobregat

Esplugues de Llobregat

SITUACIÓ ESTRATÈGICA

Al costat de la ciutat de Barcelona
Parc de Collserola
Muntanya de Sant Pere Màrtir

CIUTAT METROPOLITANA

4,6 KM2

10 barris diferents

46.921 habitants (2023)

El Servei de Patrimoni Cultural (i MD)

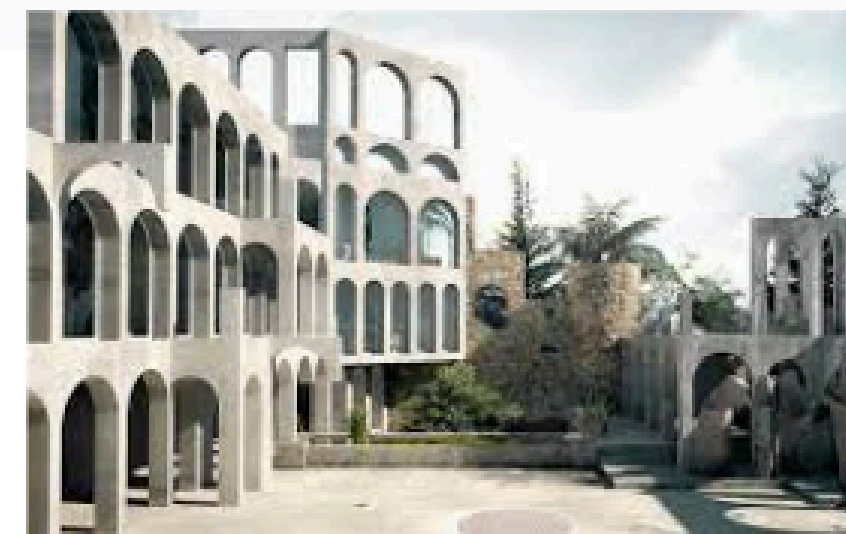
MUSEU DE
CERÀMICA
LA RAJOLETA

MUSEU
CAN TINTURÉ

CONVENT DE MONTSIÓ
-ruta històrica-

ESPAI CORBERÓ
-portes obertes-

SANT PERE MÀRTIR
-itineraris-

ESPAI BARONDA
-visites i exposició-

Els Museus d'Esplugues de Llobregat

MODEL DE GESTIÓ

Règim de funcionament (2022)

7 programes generals

2 complementaris.

Equip:

2 tècniques superiors

1 empresa externa

Públic: 12-14.000 persones/any

Partida MD: 9.000€ (2022-2024)

Els Museus d'Esplugues de Llobregat

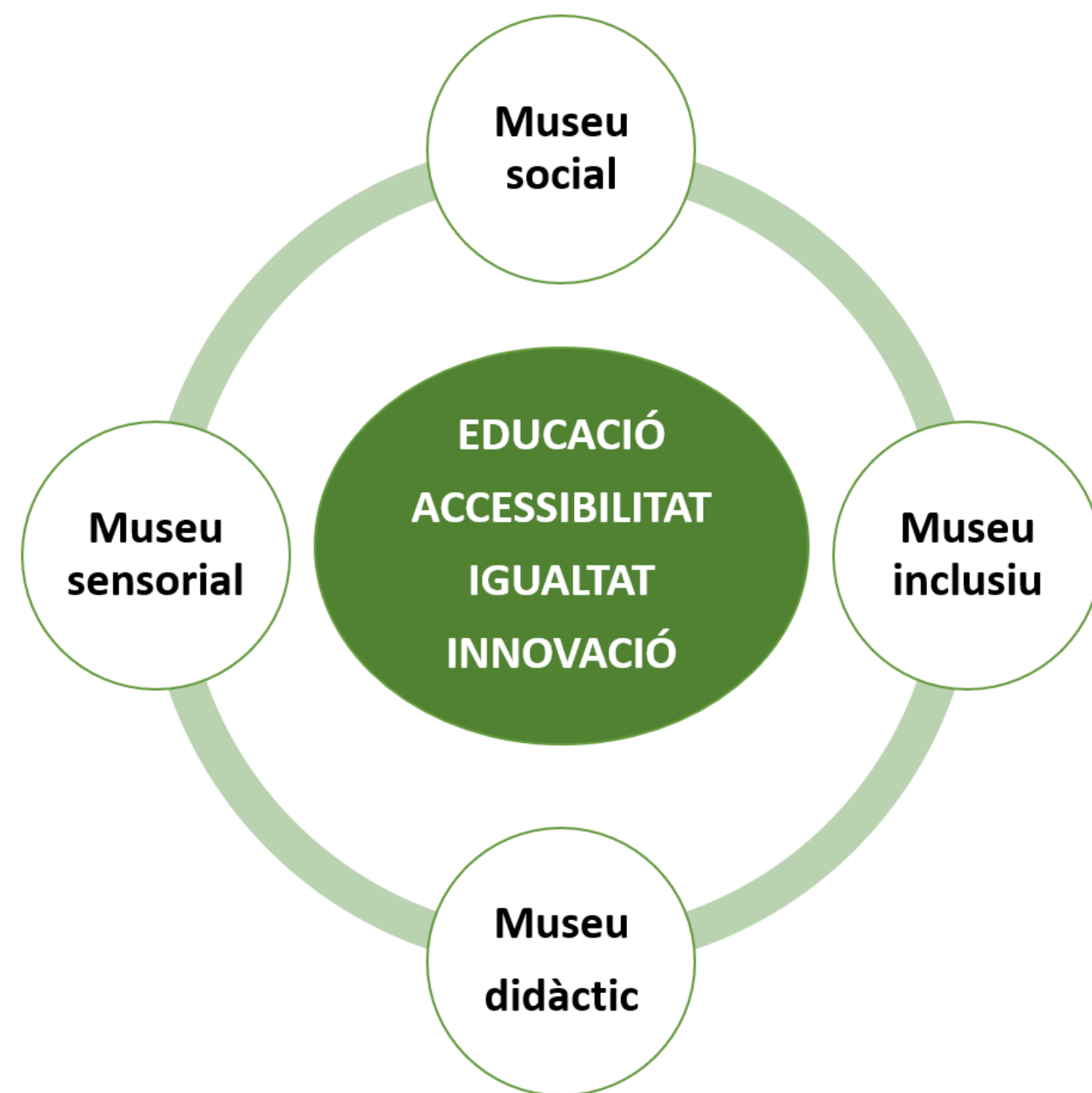
MISSIÓ RENOVADA

Qué som?

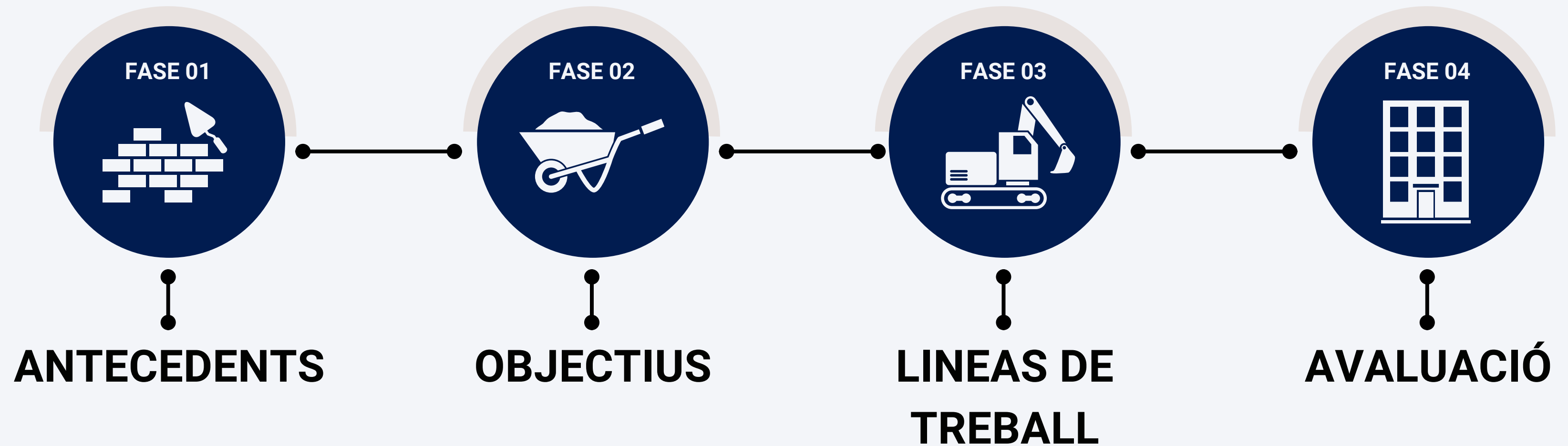
Un agent de canvi que treballar pel trencament de barreres educatives, culturals, socials i econòmiques de la ciutadania en l'accés a la cultura i el patrimoni.

Qué fem?

Conservar, reunir, estudiar, promoure i difondre la història productiva de la fàbrica de ceràmica Pujol i Bausis, com a referent dins del patrimoni ceràmic històric, industrial i cultural de Catalunya.

El Programa de Memòria Democràtica

2023-2027

Els objectius

- Estudiar la documentació conservada a l'Arxiu Municipal d'Esplugues entre 1931 i 1980.
- Recollir els records i vivències dels testimonis directes o indirectes com a conservació de la memòria oral del municipi.
- Donar a conèixer el paper del municipi en aquest període històric a través d'un programa d'activitats per a tot tipus de públic.
- Conservar, recuperar, mantenir i senyalitzar els espais de memòria del municipi

Línies de treball

RECUPERACIÓ I SALVAGUARDA DE LA MEMÒRIA

- Digitalització dels fons documentals de l'Arxiu Municipal d'Esplugues
- Recollida de testimonis i memòria oral
- **Estudis i treballs de recerca**
- Publicacions Digital

Línies de treball

RECUPERACIÓ I SALVAGUARDA DE LA MEMÒRIA

Estudis i treballs de recerca

Esplugues de Llobregat, la vida
a la reraguarda (1936-1939)

MARTA MARAGALL MORENO
2022-2023

El Pont d'Esplugues, la última
resistència

JORDI AMIGÓ I FRANCESC RIERA
2023-2024

Refugis i llocs d'amagatall a
Esplugues de Llobregat

JORDI RAMOS
2023-2024

26/01/25
Jornada

Línies de treball

PROGRAMACIÓ I EDUCACIÓ PATRIMONIAL

- Actes institucionals
- Exposicions temporals
- Itineraris. La bateria de Sant Pere Màrtir
- Itinerari teatralitzat. Lluita i Resistència a Sant Pere Màrtir
- Itinerari familiar. Històries de Sant Pere Màrtir
- Ruta. Esplugues, 1936-1939
- Activitat/taller. *Mirades fragmentades*.
- Joc de pistes. Les petjades de Sant Pere Màrtir
- Teatre. Fosa d'Amor
- Conferències

Línies de treball

PROGRAMACIÓ I EDUCACIÓ PATRIMONIAL

Esplugues de Llobregat, la vida
a la reraguarda (1936-1939)

RUTA URBANA PEL CENTRE
HISTÒRIC

Mirades fragmentades
El periodismo durant la GVE

ACTIVITAT TALLER PER IES

Lluita i resistència

ITINERARI TEATRALITZAT PER
SANT PERE MÀRTIR

Fosa d'amor

OBRA DE TEATRE PER IES

Línies de treball

RECUPERACIÓ D'ESPAIS DE MEMORIA

- Millores itinerari Sant Pere Màrtir
- Senyalització El Pont
- Senyalització espais de memòria
- Prospeccions arqueològiques
- Altres

Espais de Memòria

memorial democràtic

El Pont d'Esplugues de Llobregat, l'última resistència republicana

Al final de la Guerra Civil, del tot decidida amb el trencament dels fronts del Segre i l'Ebre, les tropes sublevades ocupen Tarragona el 14 de gener de 1939 i avancen cap a Barcelona.

Ens situem, doncs en els dies claus que van marcar un dels últims enfrontaments militars de la Guerra Civil Espanyola a Catalunya. Esplugues de Llobregat viu una tensa quotidianitat entre la crida a la mobilització, el soroll de l'aviació i les bombes, i la visió dantesca de les persones que es retiren a peu i en carro per la carretera nacional, algunes ferides, camí de l'exili a França buscant refugi.

L'exèrcit franquista ha rebut totes les instruccions per passar la riba esquerra del riu Llobregat i ocupar Barcelona, símbol de resistència republicana.

L'exèrcit republicà es troba en retirada i diferents batallons es despleguen per Esplugues de Llobregat amb un objectiu: frenar l'entrada dels franquistes a la ciutat de Barcelona, i guanyar temps per poder fugir.

La seva missió era presentar resistència armada i protegir el grup d'artíficers i enginyers que es disposaven a volar el Pont d'Esplugues, i tallar l'accés per la Diagonal.

El dijous 26 de gener de 1939, els soldats republicans no van tenir temps de reacció i es van trobar envoltats per l'exèrcit franquista. Alguns van aconseguir amagar-se o fugir, però altres van ser empresonats o assassinats.

El Pont no va volar, i les tropes franquistes es desplegaren pel nostre poble a l'espera de l'entrada triomfal a la ciutat de Barcelona. No portaven la pau, van donar pas al llarg i difícil camí de la Postguerra i la Dictadura.

1. Tancs a l'inici de l'arribada de Francisco Macià, avui Països Catalans, venint de la carretera; al fons, el bar Catalunya. 26 de gener de 1939. Arxivo Familiar Martínez Gascón. Fotògraf Francisco Martínez Gascón. Institución Fernando el Católico.
2. Soldats del cos d'èxercit marroquí posant amb les metralladores sotretes als republicans. Plaça Sta. Magdalena. 26 de gener de 1939. Arxivo Familiar Martínez Gascón. Fotògraf Francisco Martínez Gascón. Institución Fernando el Católico.
3. El Raval d'Esplugues va ser ocupat després de la caiguda del cim de Sant Pere Màrtir el 25 de gener de 1939. Vista de inicis del segle XX. Arxiu Municipal d'Esplugues de Llobregat Col·lecció UBans. Autoria desconeguda. Reg. 3946.
4. Paisatge agrícola d'Esplugues, actual zona Parc dels Torrents, on es van desplegar les diferents metralladores al gener de 1939. Arxiu Municipal d'Esplugues de Llobregat. Fons Jordi Serra Sanromà. Autor: Salvador Serra Sanfeliu. Reg. 3285.

Per saber-ne més:

Altres idiomes:

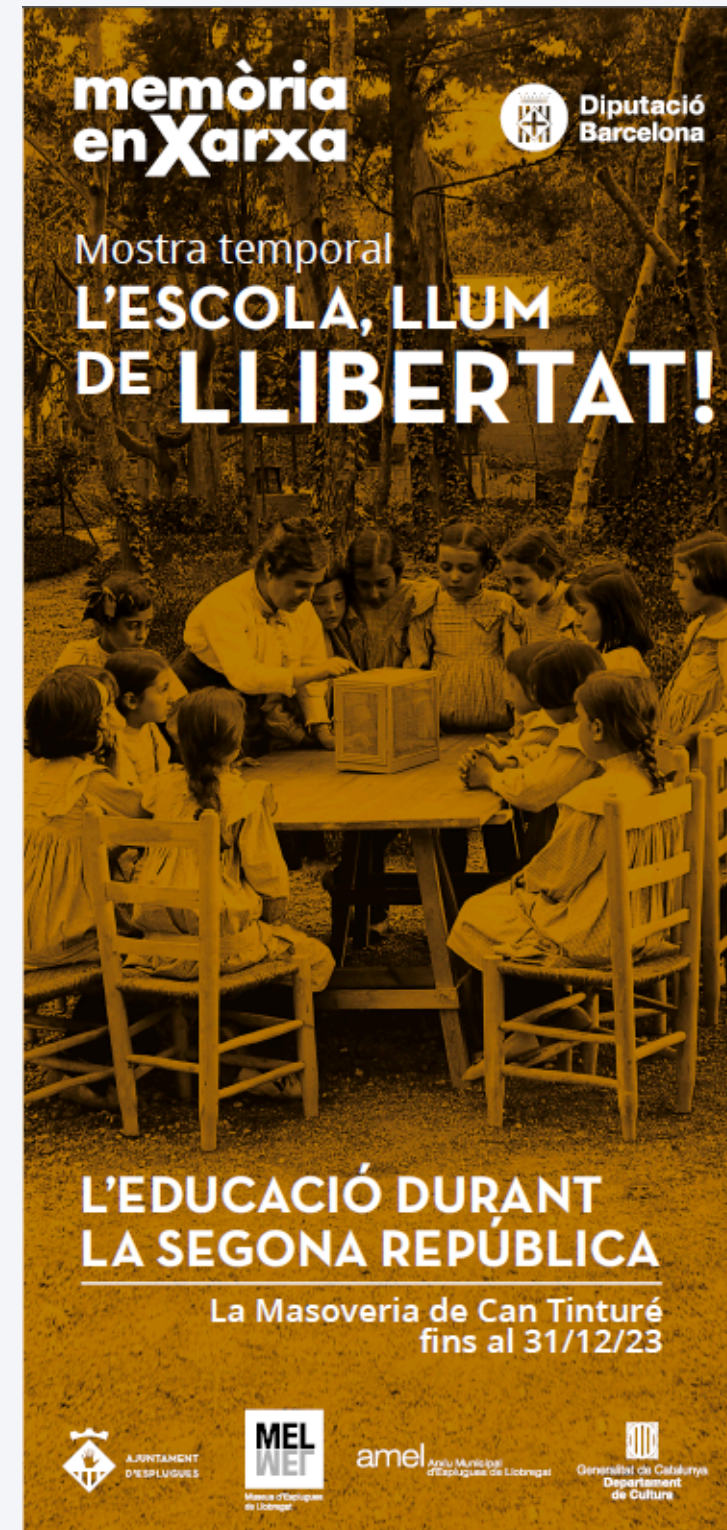

Línies de treball

DIFUSIÓ I COMUNICACIÓ

- Pla de comunicació
- Fulletons espais de memòria
- Fulletons activitats
- Espai web propi

Avaluació

AVALUACIÓ QUANTITATIVA

Núm. de digitalitzacions
Núm. d'estudis
Núm. testimonis
Núm. visualització publicacions

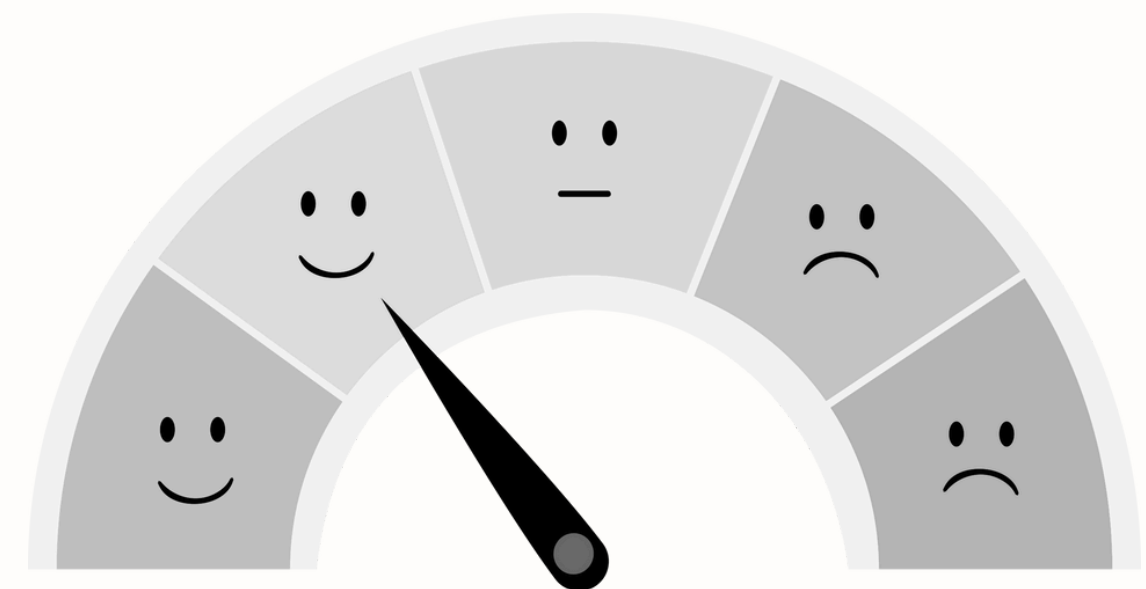
Núm. activitats
Núm. participants

Núm. visualitzacions web

AVALUACIÓ QUALITATIVA

Enquesta testimonis

Enquesta participants activitats

Reflexió final

- ¿Quin és el paper dels museus i dels arxius dins els programes de MD?
- ¿Com mantenir un programa a llarg termini?
- ¿Quins són els recursos mínims necessaris?
- ¿Quin lideratge ha de tenir cada administració?

MOLTES GRÀCIES!

Museus d'Esplugues
de Llobregat

AJUNTAMENT
D'ESPLUGUES

MUSEUS D'ESPLUGUES DE LLOBREGAT

www.museus.esplugues.cat

CARME COMAS CAMACHO

ccomas@esplugues.cat

MARINA PONS SERRA

mponsserra@esplugues.cat

